

Datum
Juni 2015

Differentiëren in de klas

Iedereen die voor de klas staat krijgt te maken met de vraag hoe je tegemoet komt aan de diversiteit van leren in de eigen klas. Hoe kunt u uw onderwijs zo inrichten dat ieder aan bod komt? FOCUS! biedt de mogelijkheid zicht te krijgen op en richting te geven aan gedifferentieerd werken in de klas.

FOCUS! Is een begeleidingsaanpak, waarbij de leraar het onderwijs afstemt op wat de leerling nodig heeft. De schoolloopbaan van de leerling verloopt daarmee succesvol en zonder stagnaties: de kortste weg naar succes. De aanpak gaat uit van de oplossingsgerichte benadering, die gericht is op de vaardigheden, interesses en sterke kanten van de leerling. Executieve functies en zelfregulatie zijn hierbij kernbegrippen: hoe goed kan de leerling het schoolwerk plannen, organiseren en uitvoeren en welke ondersteuning is daarbij wenselijk? De leraar stemt zijn aanpak met de leerling af, vervolgens met andere leraren die deze leerling lesgeven of begeleiden en met de ouders: elke betrokkene speelt een essentiële rol bij het empoweren van de leerling.

Op basis van de vragenlijsten van FOCUS! (leervoorkeuren, interesse en executieve functies) krijgt u een beeld van de sterke kanten en onderwijsbehoeften van uw leerlingen op groepss- en individueel niveau. Vanuit dit overzicht kunt u concreet en effectief differentiatie aanbrengen in uw les aan de hand van passende interventies binnen uw eigen lessen en uw eigen vakgebied. Na afronding van deze module bent u in staat uw onderwijs af te stemmen op de mate van zelfsturing en persoonlijke voorkeuren van leerlingen.

De module wordt aangeboden in een blended leeromgeving. [Blended learning](#) (link naar een YouTube-filmpje) is een mix van online leren, face tot face leren en leren op de werkplek. Het is een manier om te leren aan de hand van de sterke kanten van het contactonderwijs, de mogelijkheden van de werkplek en de effectiviteit van het digitaal leren. Het grote voordeel is dat u deel zelf plaats en tijd bepaalt. U studeert op het moment dat het u het beste uitkomt.

Data:

Informatiebijeenkomst dinsdag 15 september 2015 van 16.00-18.00 uur.

Er zijn drie bijeenkomsten voor deze module. De eerste is op 13 oktober 2015 van 16.00-19.00 uur, de tweede is op 3 november 2015 van 16.00-19.00 uur en de derde is op 1 december 2015 van 16.00-19.00 uur.

Na deze datum hebt u vier weken om uw eindverslag af te ronden. De definitieve afsluiting van deze module is op 15 januari 2016.

De totale studiebelasting van deze cursus bedraagt 140 uur verspreid over een periode van veertien lesweken.

Uitgebreide informatie

Opleidingsinhoud:

Het onderwijs met succes doorlopen is voor pubers niet vanzelfsprekend. Cognitieve mogelijkheden blijken niet altijd een garantie voor school- of studiesucces. Ook intelligente leerlingen en studenten in het mbo of het h(b)o kunnen stranden en het onderwijs verlaten zonder diploma, of afstromen naar een lager onderwijsniveau dan waarin ze zijn gestart. Zelfstandig en efficiënt in het onderwijs kunnen functioneren blijkt onder andere afhankelijk te zijn van de executieve functies (EF) van leerlingen. Differentiëren verwijst naar het omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas. Dat kan op diverse manieren vorm gegeven worden. Zo kunt u als docent verschil maken tussen leerlingen op basis van kennis en vaardigheden met betrekking tot uw vak.

Echter, er zijn ook andere verschillen tussen leerlingen te herkennen. Zo zijn er leerlingen die georganiseerd en gestructureerd werken, terwijl andere leerlingen op dat vlak meer sturing nodig hebben. Er zijn leerlingen die de voorkeur hebben voor uitleg, waar andere leerlingen de voorkeur geven aan het lezen van informatie of het samenwerken met anderen. Er zijn leerlingen die niet zo opvallend aanwezig zijn, terwijl andere leerlingen soms veel aandacht van u als docent vragen. Naast deze verschillen in vaardigheden en stijlen van leren, kunnen ook nog de interesses van leerlingen voor bepaalde onderwerpen en vakken sterk uiteenlopen.

In deze module gaan we concreet met verschillen tussen leerlingen aan de slag. FOCUS! is een oplossingsgericht begeleidingsinstrument voor docenten in het voortgezet onderwijs.

De onderwerpen waarop deze cursus zich richt zijn:

1. uitgangspunten Handelingsgericht Werken (HGW)
uitgangspunten Oplossingsgerichte Benadering (OGB)
2. executieve functies (EF)
leervoorkeuren
interessevragenlijst
3. differentiëren binnen de groep aan de hand van passende interventies.

- **Onderwerp 1: Uitgangspunten**

Tijdens de bijeenkomst worden de uitgangspunten van FOCUS! behandeld. Handelingsgericht werken en Oplossingsgericht werken vormen de basis voor het instrument en bieden een kader om inzicht te krijgen in verschillen en om met leerlingen in gesprek te gaan. De deelnemers doen diverse oefeningen om hun kennis van en ervaring met deze uitgangspunten uit te breiden. De vragenlijsten worden gepresenteerd. U ontvangt de links naar de vragenlijsten, zodat leerlingen deze kunnen invullen.

- **Onderwerp 2: EF, leervoorkeuren en interessevragenlijst**

In deze bijeenkomst staat het onderwerp 'executieve functies' centraal. Wat zijn executieve functies en wat betekent kennis en inzicht in deze vaardigheden voor uw onderwijs? Ook wordt stilgestaan bij leervoorkeuren en interesses en de betekenis daarvan voor de leerontwikkeling van leerlingen en de afstemming op hun behoeften.

- **Onderwerp 3: Differentiëren en passende interventies**
In deze bijeenkomst wordt ingegaan op de mogelijkheden die de vragenlijsten bieden om te differentiëren in uw lessen. Aan bod komen interventies die gericht zijn op het verbeteren of ondersteunen van de EF. Ook wordt besproken hoe u uw les kunt afstemmen op leervoorkeuren en interesses.
We gaan verder in op het gebruik van de verzamelde gegevens. De ingevulde vragenlijsten hebt u voor deze bijeenkomst ontvangen via FOCUS!@hu.nl zodat we ze direct kunnen benutten. De vragenlijsten worden geanalyseerd en de betekenis van de gegevens uitgediept. U maakt met behulp van de gegevens een concreet plan voor uw lessen.

De voordelen van de module zijn:

- De opgedane kennis en vaardigheden zijn direct toepasbaar in uw lespraktijk.
- U deelt ervaringen met vakgenoten en breidt uw netwerk uit.
- U hebt tussentijds veelvuldig contact met docent via de online leeromgeving.
- De module wordt gegeven door een deskundige docent met praktijkervaring.
- Professionalisering op geaccrediteerd masterniveau, die aansluit bij uw eigen lespraktijk.

Praktische informatie

Docent:
Geke Klapwijk

Data:
Informatiebijeenkomst: dinsdag 15 september 2015 van 16.00-18.00 uur. Tijdens deze bijeenkomst zal toegelicht worden wat Differentiëren met FOCUS! inhoudt, wat de verwachtingen zijn van het eindverslag en de eindpresentatie en wat de werkwijze van deze module is.

Er zijn drie bijeenkomsten voor deze module. De eerste is op 13 oktober 2015 van 16.00-19.00 uur, de tweede is op 3 november 2015 van 16.00-19.00 uur en de derde is op 1 december 2015 van 16.00-19.00 uur.

Na deze datum hebt u vier weken om uw verslag af te ronden. De definitieve afronding van deze module is op 15 januari 2016 en bestaat uit een eindverslag en een posterpresentatie. In het eindverslag presenteert u uw plan van aanpak. U onderbouwt uw keuzes vanuit de theorie over EF, leervoorkeuren en afstemmen op onderwijsbehoeften van leerlingen. De opbrengsten van de module en uw leerproces presenteert u aan de hand van een poster in de laatste bijeenkomst.

Omvang: 5 EC (studiebelasting: 140 uur, verspreid over een periode van veertien weken).

Locatie: Diamant College, Diamanthorst 183, 2592 GD Den Haag

Kosten: Geen. De module wordt betaald vanuit het programma De Rode Loper.

Toelatingseisen: U bent in het bezit van een onderwijsbevoegdheid en bent werkzaam in het voortgezet onderwijs.

Bij aanvang worden de inhoud van de module en de verwachtingen van de deelnemers op elkaar afgestemd.

Groepsgrootte: 15 - 25 personen.

Bewijs van deelname, certificaat

Na afsluiting ontvangt u een bewijs van deelname of een certificaat. Indien u een eindverslag inlevert dat positief is beoordeeld komt u in aanmerking voor een certificaat.

De cursus maakt deel uit van een door de NVAO geaccrediteerde masteropleiding. Deelnemers die geen eindverslag indienen ontvangen alleen een bewijs van deelname. Registratie in het lerarenregister is mogelijk.

Contact

Aanmelden voor deze cursus kan via www.derodeloper.nu. Voor meer informatie kunt u een mail sturen naar centrumarchimedes@hu.nl.

Na deze cursus

U kunt ook andere vakken uit de master los volgen. Neem contact op met de opleidingscoördinator via centrumarchimedes@hu.nl. Hij/zij kan u aan de hand van uw professionaliseringsvragen hierin adviseren.